

Wintersterfte 2011-2012 ruim 20%

Romée van der Zee, Nederlands Centrum voor Bijenonderzoek, informeerde de deelnemers aan de Monitor Uitwintering Bijenvolken in een vroeg stadium als volgt over de eerste verkenning van de beschikbare gegevens. Opvallend is weer de samenhang met momenten van varroabestrijding die zij vindt. Om die reden publiceren we op een gewichtig bestrijdingsmoment dit bericht ook in Bijenhouden.

“In totaal hebben 1649 imkers valide gegevens ingezonden. Imkers die wel een formulier instuurden, maar in oktober 2011 geen volken hadden (8), of het aantal niet opgaven (6) of anoniem invulden (2) zijn niet meegerekend. De analyse is uitgevoerd met het statistiekprogramma R. Voor de kenners: voor het onderzoeksmodel werd gebruik gemaakt van een glm met quasibinomiale verdeling met logit als link. Bij de sterftepercentages geven wij tussen haakjes nog twee percentages. Deze vormen het betrouwbaarheidsinterval (BI). De bijensterfte voor alle imkers bevindt zich met 95% zekerheid tussen deze twee percentages in. In totaal was na de afgelopen winter 20,84% (19,71-22,02) van de ingewinterde volken dood. Voor de 1461 imkers met 1-15 volken (totaal 7.999 volken) lag de wintersterfte op 22,55% (21,18-23,98).

Provincie	% wintersterfte	95% BI
Drenthe	22,9	18,1 - 28,5
Flevoland	20,0	11,6 - 32,3
Friesland	17,5	13,4 - 22,4
Gelderland	17,8	15,3 - 20,6
Groningen	42,1	35,1 - 49,5
Limburg	31,1	25,5 - 37,3
Noord-Brabant	28,2	24,4 - 32,2
Noord-Holland	22,2	17,6 - 27,6
Overijssel	16,2	12,3 - 21,0
Utrecht	20,5	15,9 - 26,0
Zeeland	24,2	16,7 - 33,7
Zuid-Holland	20,2	16,4 - 24,6

Conclusie 1. De wintersterfte 2011-2012 komt in hoge mate overeen met die van de afgelopen 4 jaar.

Was de sterfte in iedere provincie even hoog?

Wij hebben de sterfte per provincie berekend voor de imkers met maximaal 15 volken (90% van de imkers).

Conclusie 2. De bijensterfte in de provincies Groningen, Limburg en Brabant is opnieuw hoog. Voor Groningen extreem hoog.

Meer gedetailleerd inzicht ontstaat door een analyse op postcode van 2 niveau (Nederland ingedeeld in 90 postcodegebieden). Ik

geef niet de postcodenummers, maar vanwege de leesbaarheid enkele plaatsen in de betreffende postcodegebieden. In het eindrapport komen overzichtskaartjes. In de volgende gebieden is de bijensterfte aanzienlijk hoger dan gemiddeld in Nederland: Amsterdam, Den Haag, Gouda-Reeuwijk, de Ronde Venen, Culemborg-Geldermalsen, Zeeuws-Vlaanderen, Oosterhout-Made, Ulicoten-Loon op Zand, Veghel-Schijndel, Horst-Sevenum, Weert-Swalmen, Maastricht-Vaals, Emmeloord-Steenwijk, De Friesche Wouden, en de hele provincie Groningen met aansluitende gebieden in Drenthe (Valthermond, Ter Apel). Ook deze postcodegebieden komen in belangrijke mate overeen met de waarnemingen van vorig jaar. De consistentie in deze uitkomsten maakt omgevingsfactoren aannemelijk.

De varroabestrijding was opnieuw zeer divers. Het is moeilijk twee imkers te vinden die precies op dezelfde wijze bestreden hebben. De bestrijdingsdata worden de komende tijd verder uitgewerkt. Wel konden wij al vaststellen, dat imkers (met maximaal 15 volken), die in de afgelopen winter in november, december of januari een bestrijding uitvoerden een sterfte ondervonden van 20,81% (18,96-22,78) en degenen die dat niet deden hoger uitkwamen met 24,32% (22,35-26,42). Opvallend is dat de imkers, die in januari bestreden een lagere sterfte hadden. Daarbij heeft wellicht het relatief warme weer tot in december een rol gespeeld.

Bij de imkers die niet in de zomer én niet in de winter bestreden was de sterfte 28,5%. Imkers die in juli én september bestreden ondervonden een sterfte van 15,8%. De overige bestrijdingswijzen lagen tussen deze twee uitkomsten in.

Ik hoop dat u deze uitkomsten overweegt als u dit jaar uw bestrijdingsplan opstelt.

Tenslotte bleek uit onze modelvergelijking dat het gebied waar de imker zich bevindt een veel betere voorspeller is van bijensterfte dan de varroabestrijding. Geen misverstand, een goede bestrijding is noodzakelijk, maar andere factoren, die met een vragenlijst niet kunnen worden vastgesteld, spelen een veel grotere rol. Net als in de afgelopen jaren.”

Wilt u extra PR-nummers?

In juni hebben alle lezers van Bijenhouden het nieuwe PR-nummer in tweevoud gekregen. Hebt u ze al doorgegeven aan mensen die misschien ook wel bijen willen gaan houden? Zonodig kan men meer gratis exemplaren aanvragen, voorlopig maximaal 20, want we willen niemand teleurstellen. Ze zijn te bestellen door de porto (5 ex. € 1,76 - 10 ex. € 2,20 en 20 ex. € 2,64) over te maken op rekeningnr 53.90.42.897 t.n.v. de NBV onder vermelding van 'PR-nummers'. Vergeet niet bij de bestelling het afleveradres te vermelden.